

Aktualizované Priority a postupy MŠMT při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008

A. Úkoly pro MŠMT vyplývající z aktualizovaných opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže (usnesení vlády č. 540/2008)

1. Prosazování principů rovnosti mužů a žen jako součást politiky vlády

1.1 V rámci mediální politiky MŠMT zdůrazňovat průřezový charakter politiky rovných příležitostí žen a mužů, zohledňovat daný princip a informovat o opatřeních přispívajících k jeho zabezpečování v souvislosti s věcnou působností resortu.

Odpovídá: O M2

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.2 Aktivně podporovat výběr vhodných kandidátek do řídicích pozic v rámci MŠMT i v jeho přímo řízených organizacích pro dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů ve vedoucích funkcích i na úrovni referentských pozic.

Odpovídá: O K3

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.4 Zabezpečit, aby MŠMT v rámci svých kompetencí navazovalo spolupráci s nestátním, neziskovými organizacemi zabývajícími se rovnými příležitostmi žen a mužů a pokračovalo ve vyhledávání a v rozšiřování této spolupráce. Součástí této spolupráce může být i vyžadování stanoviska k připravovaným právním předpisům nebo jiným zásadním rozhodnutím.

Odpovídá: O 14, odborná pracoviště MŠMT a PŘO

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.5 Využívat možností účasti v mezinárodních aktivitách a programech, jejichž tématem je rovnost příležitostí pro ženy a muže.

Vybraní pracovníci/pracovnice MŠMT budou i v roce 2008 členy pracovních skupin při Evropské komisi a budou nadále spolupracovat na úkolech, které jsou společné v oblasti rovnosti žen a mužů pro členské státy EU. MŠMT bude v roce 2008 dále finančně podporovat v rámci Programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji EUPRO pokračování projektu 1 POK 459 „Národní kontaktní centrum – ženy a věda a projektu 08 007. Cílem projektů je přispívat k dosažení genderové rovnosti v oblasti vědy a výzkumu v ČR, zvýšení účasti žen v mezinárodních organizacích a k analýze bariér, se kterými se setkávají mladí pracovníci a pracovnice ve výzkumu a vývoji.

Odpovídá: O 32, O 50, O 51, O 60

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.6 Zahájit vzdělávací aktivity nebo v nich pokračovat v oblasti lidských práv se zřetelem na rovnost příležitostí pro ženy a muže a na metody určené k dosažení genderové rovnosti. Zajistit, aby se uvedeného vzdělávání zúčastnili všichni relevantní pracovnice a pracovníci MŠMT.

V roce 2008 bude probíhat další vzdělávání v rámci vzdělávacího bloku z oblasti genderové problematiky proškolením pracovníků a pracovníků MŠMT. Jednotlivé vzdělávací akce budou zaměřeny na prohloubení znalostí o genderové rovnosti a lidských právech, včetně reflexe nových zákonných ustanovení.

Odpovídá: K3

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.7 Při přípravě právních předpisů – zejména v souvislosti s novým školským zákonem – dbát na zařazení institutu k odstraňování případného znevýhodňování v zastoupení žen a mužů při účasti v relevantních rozhodovacích procesech.

Úkol plynule přechází z minulého roku, jedná se o zajištění uplatňování principu rovných příležitostí pro ženy a muže a principu odstraňování znevýhodnění zastoupení žen a mužů v legislativním procesu ve školství.

Odpovídá: odborné útvary MŠMT v součinnosti s O 14

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.8 Podřizovat koncepční, rozhodovací a vyhodnocovací procesy ve všech fázích jejich přípravy a provádění hledisku rovnosti příležitostí žen a mužů.

Obdobně jako bod 1. 7. úkol plynule přechází z minulého roku.

Odpovídá: odborné útvary MŠMT

Termín: průběžně do 31.12. 2008

1.10 Vyhodnotit plnění opatření resortních priorit a postupů při prosazování rovnosti žen a mužů za rok 2008 a do 31. 1. 2009 je předložit je ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí žen a mužů.

Odpovídá: O 60

Termín: 15. 1. 2009

1.11 Zpracovat resortní priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2009 v oblastech, které spadají do věcné působnosti jednotlivých resortů, a do 31. ledna 2009 je předložit ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny jako národní koordinátorce agendy rovných příležitostí žen a mužů.

Odpovídá: O 60

Termín: 31. 1. 2009

1.12 Doplnit resortní Priority a postupy při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže na rok 2008 o rozpracování a konkretizaci aktualizovaných opatření z celostátních Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže.

Odpovídá: O 60

Termín: 31. 7. 2008

1.13 Průběžně zpracovávat výsledky genderových analýz do koncepčních materiálů spadajících do věcné působnosti MŠMT. Zabezpečit, aby byl při schvalování všech strategických a koncepčních dokumentů MŠMT zapracováván genderový aspekt.

Odpovídá: O 60, odborné útvary MŠMT a PŘO

Termín: průběžně

1.15 V rámci dotační politiky MŠMT podporovat projekty prosazující rovné příležitosti pro ženy a muže.

Odpovídá: odborná pracoviště MŠMT a PŘO

Termín: průběžně

1.16 Zabezpečit vzdělávání pracovních a pracovníků zabývajících se rozpočtovými záležitostmi v genderovém rozpočtování (gender budgeting). Následně zabezpečit aplikaci genderového rozpočtování při přípravě rozpočtu MŠMT.

Odpovídá: O 60, K3, sekce financování, O 26

Termín: 31.12. 2008

2. Právní zabezpečení předpokladů rovnosti žen a mužů a zvyšování úrovně právního vědomí

2.1 Průběžně revidovat platné právní předpisy, které jsou v gesci MŠMT, s ohledem na jejich soulad s principem rovných příležitostí pro ženy a muže ve společnosti, resp. s odpovídajícími požadavky práva Evropského společenství. V návaznosti na výsledky této revize rušit, měnit nebo doplňovat ty platné právní předpisy, které jsou s tímto principem v rozporu. Při přípravě nových předpisů pak důsledně dbát na prosazování shora uvedeného principu.

Odpovídá: O 14 v součinnosti s odbornými útvary MŠMT

Termín: průběžně

3. Zajištění rovných příležitostí pro ženy a muže v přístupu k ekonomické aktivitě

3.1 V zájmu zvýšení míry konkurenceschopnosti žen na trhu práce nadále podporovat vytváření nabídky vzdělávacích kvalifikačních a rekvalifikačních programů, usnadňujících nalezení vhodného pracovního uplatnění ženám, včetně pracovního uplatnění výkonem samostatné výdělečné činnosti a podnikání. Speciální pozornost přitom věnovat ženám žijícím na venkově, ženám starším 55 let, matkám samoživitelkám a romským ženám. Zabezpečit možnosti státní podpory rekvalifikací občanům, zejména ženám, které z důvodu péče o děti nebyly po delší dobu ekonomicky aktivní.

Pro potřeby pracovních/pracovníků MŠMT budou nabízeny kurzy pořádané Institutem státní správy a kurzy pořádané MŠMT, které budou zaměřeny přímo na prohlubování kvalifikačního vzdělávání.

IPPP bude průběžně zařazovat do své vzdělávací nabídky programy pro vzdělávání asistentů/asistentek pedagoga:

- a) pro žáky ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí
- b) pro žáky se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním

Programy nabízí ženám i mužům zvýšení své stávající kvalifikace o pedagogické vzdělání, větší možnosti uplatnění na trhu práce, zejména žen z tzv. ohrožených skupin (věk kolem 50 let, matky s malými dětmi atd).

Odpovídá: K3, NIDV, IPPP

Termín: průběžně do 31.12. 2008

3.3 Prostřednictvím cílených programů podpořit individuální schopnosti a zájmy jak dívek a žen, tak chlapců a mužů, o přípravu pro povolání v těch oborech, které jsou z hlediska pohlaví považovány za netypické.

Odbor 32 bude iniciovat ve spolupráci s dalšími organizacemi udělování ceny MŠMT pro ženy vědkyně pro ocenění jejich vědecké práce.

Národní ústav odborného vzdělávání (NÚOV) bude nadále v roce 2008 rozvíjet kariérové poradenství, překonávající stereotypy ve vnímání ženských a mužských rolí ve společnosti a typicky ženských a mužských povolání.

Odpovídá: O 32, NÚOV

Termín: 31. 12. 2008

3.4 Prostřednictvím rámcových vzdělávacích programů, učebnic a dalších materiálů pokračovat v úsilí o odstranění stereotypního diskriminačního nahlížení na postavení ženy a muže v rodině, v zaměstnání a ve společnosti a dále prosazovat princip rovných příležitostí pro ženy a muže v rámci aktivit spojených s Národním programem rozvoje vzdělávání v České republice- tzv. „Bílou knihou“.

MŠMT bude podporovat průběžnou implementaci principu rovnosti žen a mužů do školních vzdělávacích programů.

Odpovídá: odborné útvary MŠMT, PŘO

Termín: průběžně do 31.12. 2008

3.5. Podporovat vzdělávání a výcvik žen v práci s informačními a komunikačními technologiemi.

MŠMT bude nadále přispívat v rámci souvisejících aktivit k rozšíření přístupu ke vzdělávání v oblasti informačních technologií, koncepce výuky IT v resortu školství počítá s rovným přístupem žen a mužů.

IPPP ČR bude nadále pořádat kurzy s využíváním informačních a komunikačních technologií a počítačových diagnostických programů ke zvýšení odborných kompetencí svých a dalších pedagogických pracovníků.

SORAD – program pro diagnostiku školní třídy a vztahu žáků (Určeno pro: psychology, speciální pedagogy, výchovné poradce).

AIST-R Test profesních zájmů - Dotazník volby povolání a plánování profesní kariéry - DVP (podle Self-Directed Search Johna Hollanda) a Test profesních zájmů – BIT II a zácvik v jejich užívání při diagnostice profesních zájmů žáků posledních ročníků základních škol a žáků středních škol. Dotazník obsahuje počítačovou verzi.

Odpovídá: odborné útvary MŠMT, IPPP

Termín: 31.12. 2008

3.6 Provedenou analýzu učebnic a učebních pomůcek pro základní školy propracovat tak, aby její výsledky sloužily jako podklad pro stanovení kritérií pro učebnice a učební pomůcky, aby došlo k výraznějšímu výchovnému působení z hlediska rovných příležitostí pro ženy a muže.

Při udělování a odnímání schvalovacích doložek bude MŠMT postupovat podle schváleného „Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic č. j.:16 854/2007-20)“. Jedním z kritérií pro posouzení učebnice je soulad s výchovou směřující k uplatňování principu rovných příležitostí žen a mužů. Při posuzování učebnic je k dispozici „Pomůcka při posuzování genderové korektnosti učebnic“. Bude provedena aktualizace Příručky pro posuzování genderové korektnosti učebnic, její zveřejnění na webu MŠMT a informování nakladatelů.

Odpovídá: O 60, příslušné odborné útvary MŠMT a PŘO

Termín: 31.12. 2008

3.7 Pokračovat v realizaci vzdělávacích programů pro pedagogické pracovnice a pracovníky v oblasti rovných příležitostí pro muže a ženy s cílem poskytnout jim účinné postupy k provádění genderově senzitivní výuky. Pokračovat ve školení výchovných poradců a poradkyň na školách v problematice rovných příležitostí žen a mužů.

Nadále bude distribuovaná a v kurzech využívána publikace IPPP ČR: „Kariérové poradenství – přítomnost a budoucnost“. Cílem je poskytnutí co nejvíce informací ke správné a odpovědné volbě vzdělávací cesty žáků a žáků.

Ve spolupráci s Mgr. Irenou Smetáčkovou, autorkou publikace „Příručka pro genderově citlivé výchovné poradenství“, vydané v rámci Programu Iniciativa Společenství EQUAL,

připravíme k akreditaci vzdělávací program zaměřený na zrovnoprávnění mužů a žen na trhu práce. Program bude následně zařazen do vzdělávací nabídky IPPP ČR.

IPPP bude pokračovat v rámci projektu SIM (Střediska integrace menšin) v činnostech včasné péče“ rozšíření lokalit a počtu, kde je poskytována, ve využití kontaktů a zkušeností pro podporu matek a dětem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí v přípravě na zahájení školní docházky a v přípravě na vyučování, dopomoc při utváření výchovných a praktických dovedností matek pro zvyšování sociokulturní úrovně rodiny.

Bude pokračovat podpora Centra pro matky s dětmi v Olomouci. Do vzdělávání bude průběžně zařazena problematika rovnosti žen a mužů se zřetelem k jejich kulturním specifikům.

IPPP připraví vzdělávací program na téma Škola a násilí.

Odpovídá: IPPP, O 24

Termín: průběžně do 31.12. 2008

4. Vyrovnávání sociálního postavení žen a mužů pečujících o děti a potřebné členy rodiny

4.3 V rámci svých zákonných kompetencí podporovat konkrétními opatřeními zřizování a provoz zařízení pro péči o děti.

Odpovídá: O 22

Termín: 31. 12. 2008

6. Potlačování násilí páchaného na ženách

6.1 Pokračovat v informování veřejnosti o nepřijatelnosti domácího násilí a dalších forem násilí páchaného na ženách.

Odpovídá: O 22, 23

Termín: 31.12. 2008

7. Sledování a vyhodnocování účinnosti uplatňování principu rovného postavení žen a mužů

7.1 V rámci své působnosti sledovat a vyhodnocovat účinnost opatření k uplatňování principu rovných příležitostí žen a mužů a jejich výsledky na požádání předkládat ministryni pro lidská práva a národnostní menšiny.

Odpovídá: O 60

Termín: průběžně

7.4 V rámci své grantové politiky podporovat výzkum společenských jevů, které vedou k diskriminaci žen nebo mužů, případně k ohrožení jejich důstojnosti, zdraví nebo života.

Odpovídá: odborná pracoviště MŠMT a PŘO

Termín: 31.12. 2008

B. Aktualizované Priority MŠMT v oblasti vědy a výzkumu:

1. Příprava jednání o podmínkách sběru genderově segregovaných statistik (s ÚIV).

Zahájit jednání s Ústavem pro informace ve vzdělávání (ÚIV) s cílem přijmout opatření směřující ke sběru genderově segregovaných touto organizací počínaje rokem 2009 s cílem zajistit dostupnost informací z hlediska rovných příležitostí ve všech oblastech vzdělávání, včetně otázek mzdových a kariérního postupu.

Odpovídá : odbor 32, ÚIV
Termín: 31.12.2008

2. Návrh na cenu MŠMT pro ženu vědkyni.

Cílem udělování ceny pro významné badatelky je ocenění jejich vědecké práce, včetně podílu na rozvoji oboru, pedagogické činnosti a vedení diplomových a disertačních prací a včetně publikační činnosti. Cenu zavede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s projektem Národní kontaktní centrum – ženy a věda (Sociologický ústav Akademie věd ČR, v.v.i.). Cenu bude finančně zajišťovat MŠMT a organizačně projekt NKC-ŽV.

Odpovídá: O 32
Termín: 31.12.2008

3. Příprava českého předsednictví EU v roce 2009

V rámci českého předsednictví uspořádat v Praze jednání Helsinki Group for Women in Science (expertní skupiny EK) a konferenci s pracovním názvem „Stocktaking Conference on Women in Science in Europe“ ve dnech 13.-15. 5. 2009. Cílem konference bude u příležitosti 10. výročí evropských aktivit na podporu žen ve vědě zhodnotit přijatá politická opatření, která podporují účast žen ve výzkumu a vývoji a představit projekty, které významně přispěly nebo přispívají ke zlepšení postavení žen ve vědě.

Zahájení organizační a odborné přípravy obou akcí.

Odpovídá: O 32
Termín: 31.12. 2008

4. Pokračování programu „Podpora začínajících pracovníků a pracovníc ve výzkumu a vývoji“ (program IK) a zavedení genderově a věkově senzitivních kritérií pro možnost účasti v projektu.

V návaznosti na cíle české vědní politiky týkající se podpory začínajících vědců a vědkyň a důležitosti tohoto tématu na evropské úrovni, zahájit jednání o obnovení programu „Podpora začínajících pracovníků a pracovníc ve výzkumu a vývoji“ a o odstranění diskriminačních kritérií pro možnost účasti v soutěži o finanční podporu určených pro začínající vědce a vědkyně, které jsou limitovány věkem.

Odpovídá: O 30 ve spolupráci s O 32
Termín: 31. 12. 2008

C. Aktualizované Priority MŠMT – speciální část

1. Pravidelná jednání Pracovní skupiny pro rovnost příležitostí pro ženy a muže na MŠMT.

Odpovídá: O 60
Termín: 31. 12. 2008

2. Ustanovení pracovních podskupin k odborným tématům.

Odpovídá: O 60
Termín: 31. 12. 2008

3. Vytvoření a naplnění webové stránky pro genderovou rovnost v resortu školství a vědy. MŠMT,

Odpovídá: O M2 ve spolupráci s O 60
Termín: 31. 12. 2008

4. *Uspořádání pracovního setkání odbornic/níků MŠMT, NNO a OPŘ (výměna zkušeností a vzájemná informovanost).*

Odpovídá: O 60

Termín: 31. 9. 2008

5. *Organizace odborných seminářů s genderovou tematikou pro vyučující.*

Odpovídá: OPŘ ve spolupráci O 60 a Pracovní skupinou

Termín: 31. 12. 2008

6. *Aktualizace příručky pro recenzování učebnic, zveřejnění na webu MŠMT.*

Odpovídá: O 60

Termín: 31. 12. 2008

7. *Oslovení Akreditační komise pro Pedagogické fakulty, projednání podmínek udělování akreditací vzhledem k dodržování genderové rovnosti v obsahu vzdělávání na PedF.*

Odpovídá: O 60 a Pracovní skupina

Termín: 31. 12. 2008

8. *Zmapování zájmu pracovníků MŠMT, kteří jsou na rodičovské dovolené, o zájem k dílčímu zapojení do práce na úřadě v tomto období při vytvořených podmínkách.*

Odpovídá: K 3 ve spolupráci s odbornými útvary MŠMT

Termín: 31. 11. 2008

9. *Otevřít jednání k zabezpečení dětského koutku či mateřské školy na MŠMT (zjištění zájmu pracovníků/pracovníků, studie proveditelnosti).*

Odpovídá: O 60 ve spolupráci s odbornými útvary MŠMT

Termín: 31. 12. 2008

10. *Zpracování podkladů o mzdové diferenciaci mezi muži a ženami v regionálním školství.*

V současné době nejsou k dispozici údaje o mzdové diferenciaci mužů a žen v resortu školství. Jsme i jednou z mála zemí, která tyto údaje nepředává ani do mezinárodních statistik EUROSTATu a OECD. Vzhledem k tomu, že se jedná o základní údaje nutné jak pro národní analýzy, tak pro mezinárodní statistiky, zahájilo MŠMT, resp. ÚIV, jednání s MF o předávání údajů z Informačního systému o platech. Navrhujeme zpracovat základní přehledy o zaměstnanosti v regionálním školství z genderového pohledu a přehledy o platové diferenciaci mezi muži a ženami. Statistiky budou zpracovány jak za zaměstnance celkem, tak podle kategorií zaměstnanců (nepedagogičtí pracovníci, pedagogičtí pracovníci, z toho učitelé).

Odpovídá: ÚIV

Termín: 31.12.2008

11. *V souvislosti s novelou zákoníku práce usilovat v rámci pružné pracovní doby o zavedení měsíčního vyrovnávacího období.*

Odpovídá: K 3

Termín: 31.8.2008